

TALLER 3. GESTIÓ D'EQUIPAMENTS EN CLAU MARITIMITAT

Data: 29 de gener de 2019 a les 17:30h

Lloc: Sala Maragall, Centre Cívic Pati Llimona

Assistents: 22 persones

Aquest taller es va iniciar amb la presentació de 3 projectes que s'estan desenvolupant a càrrec dels seus impulsors. El projecte Barcelona Mar de Ciència va ser presentat per en Josep Lluís Pelegrí, director de l'Institut de Ciències del Mar del CSIC, la interacció del Campus Diagonal-Besòs de la UPC amb el front litoral per en Jordi Bosch, director del Campus, i el nou mapa de zones de pràctica esportiva i equipaments, per en Gabriel Arranz, director de Promoció i Esdeveniments Esportius de l'Institut Barcelona Esports.

A continuació es va realitzar una dinàmica de treball amb els assistents, que es van dividir en dos grups de treball, per tractar de forma específica els tres projectes restants. El primer grup va treballar els projectes de recuperació de la memòria històrica de la ciutat i el programa de promoció i divulgació de la cultura marítima, mentre que el segon grup va treballar la gestió d'equipaments en clau marítimitat.

A continuació es mostra el contingut treballat per cada grup:

GRUP DE TREBALL SOBRE LA RECUPERACIÓ DE LA MEMÒRIA MARÍTIMA I LA PROMOCIÓ I DIVULGACIÓ DE LA CULTURA MARÍTIMA

Per tal de facilitar l'aproximació als projectes es va lliurar als participants una fitxa descriptiva de cadascun amb una proposta d'accions elaborada per l'equip redactor del Pla Litoral i material de suport per la dinàmica per tal que un portaveu l'anés complimentant.

Aquest grup compost, per representants de la Federació Catalana de Vela, el Museu Marítim, Barceloneta Proa a la Mar, diversos departaments de l'Ajuntament de Barcelona, Associació de Comerciants de la Barceloneta, l'IBE i ICM-CSIC, va dur a terme un debat intens sobre possibles accions per a la recuperació de la memòria marítima i la promoció i divulgació de la cultura marítima, els resultats del qual es recullen a continuació de manera sintètica.

PROPOSTA 1: SETMANA DELS MARS I ELS OCEANS

Organitzar una setmana emmarcada en el dia dels mars i els oceans, el 8 de juny, per recollir les propostes que les diferents entitats del litoral vinculades al mar, ja duen a terme i i complementar-les amb itineraris pel litoral, xerrades específiques al voltant de temes d'interès relacionats amb el mar, activitats de poesia i literatura de temàtica marina, la realització d'activitats esportives d'esports de platja i de nàutica i la realització d'activitats educatives de sensibilització ambiental i de coneixement del litoral. Es podria aprofitar també per fer una trobada de vela llatina d'embarcacions properes.

Agents que haurien d'estar implicats:

- L'Ajuntament de Barcelona podria ser el responsable de relligar totes les activitats que es fan des de les diferents entitats.
- Districtes
- Centres educatius (centres d'educació primària, secundària, Institut de la Nàutica, Facultat de Nàutica, etc.)
- Entitats vinculades al mar
- Museus
- Associacions esportives
- Centres de recerca

PROPOSTA 2: RECUPERAR LA MERCÈ A LA MAR

Recuperar una programació de les Festes de la Mercè específica sobre temes marítims, la *Mercè a la Mar*, tal com s'havia fet en edicions passades.

Agents que haurien d'estar implicats:

- ICUB
- Museu Marítim de Barcelona
- Museu d'Història de la Ciutat
- Entitats i associacions que puguin aportar continguts

PROPOSTA 3: AGENDA MARÍTIMA

Elaborar i difondre una agenda marítima que reculli totes les activitats que tenen com a eix comú el mar en les seves diferents facetes (esportiva, educativa, literària, etc.) i que es duen a terme a la ciutat. Aquesta agenda s'hauria de divulgar extensament pels mitjans de comunicació per tal que arribi a un públic el més ampli possible.

Agents que haurien d'estar implicats:

- Ajuntament de Barcelona
- Entitats esportives i educatives
- Mitjans de comunicació generalistes
- Grups editorials de premsa especialitzada (e.g. Men-Car)

PROPOSTA 4: PLATAFORMA DE DIFUSIÓ BLAVA

Crear una plataforma web per a la difusió de la informació sobre la cultura marítima i la recuperació de la memòria històrica a fi de visibilitzar tots els projectes marítics, incloent també la restauració (peix Barceloneta, producte de proximitat, cuina tradicional marinera, etc.)

Agents que haurien d'estar implicats:

- Districtes
- Port de Barcelona
- Museus
- Centres de recerca
- Entitats i associacions interessades

PROPOSTA 5: FORMACIÓ AL PROFESSORAT

Fer un programa de formació específic per a professorat de primària (magisteri) i secundària tenint el mar com a eix transversal i vertebrador.

Agents que haurien d'estar implicats:

- Associacions i entitats interessades
- Facultats i centres educatius que puguin aportar coneixements
- Centres de recerca

PROPOSTA 6: ITINERARIS HISTÒRICS

Dissenyar uns itineraris que facin aflorar la geografia esborrada de la història marítima de la ciutat. Cal que siguin uns itineraris que configurin un relat conjunt on es parteixi d'un lloc i poc a poc es vagi descabdellant la història marítima. Caldria que hi hagués dinamitzadors d'aquestes rutes.

Agents que haurien d'estar implicats:

- Museu Marítim de Barcelona
- Museu d'Història de Barcelona
- Entitats i associacions interessades
- Centres de recerca
- Port de Barcelona

PROPOSTA 7: RECONVERTIR EL MAREMAGNUM

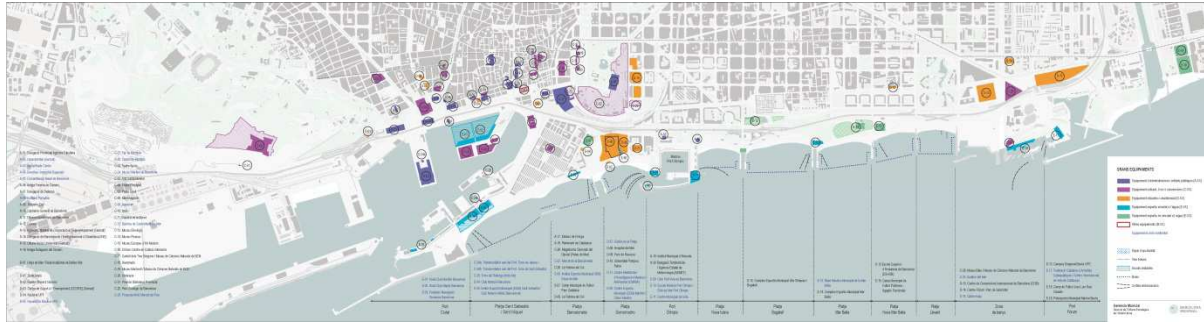
Caldrà donar un nou enfocament a l'àmbit del Maremagnum ja que actualment és un espai només enfocat al turisme. És un àmbit que podria tenir un paper molt important en apropar la cultura marítima a la ciutat, si les instal·lacions que actualment estan en desús fossin reconvertides amb usos més propis de l'espai marítim i que evitin la despersonalització de l'àmbit.

Agents que haurien d'estar implicats:

- Port de Barcelona
- Concessionaris actuals del Maremagnum
- Ajuntament de Barcelona

GRUP DE TREBALL SOBRE GESTIÓ D'EQUIPAMENTS EN CLAU DE MARITIMITAT

Sobre la base d'un plànol en gran format dels grans equipaments situats a l'àmbit litoral, es va fer un reconeixement d'aquells que aconsegueixen o poden aconseguir una funció important en el sentit d'aportar més bagatge marítim a la ciutat.

Els criteris de selecció van ser:

- Recolzament a construccions socials, culturals i econòmiques de relació amb la mar.
- Preservació de la memòria col·lectiva i el patrimoni marítim, així com de les potencialitats del present i del futur.
- Dimensió econòmica, institucional i simbòlica indiscutiblement marítima.
- Suport a noves manifestacions ciutadanes de la maritimitat: ús de l'espai públic i del patrimoni construït; proximitat i accés a la làmina d'aigua; espais per a dedicacions, professions, aficions, expressions culturals, accions col·lectives, percepcions i desenvolupament d'identitats marítimes.

Partint de la proposta inicial de l'equip redactor, es va concloure que eren clau o bé que eren oportunitats per al foment de la maritimitat els següents equipaments:

- Equipaments d'administracions i entitats públiques:
 - Capitania Marítima
 - Duanes i Impostos Especials (2 edificis)
 - World Trade Center (seu de l'Autoritat Portuària)
 - Comandància Naval de Barcelona
 - Govern Militar
 - Edifici Portal de la Pau (antiga seu de l'Autoritat Portuària)
 - Capitania General
 - Correus
 - Magatzems Generals del Dipòsit (Palau de Mar)
 - Delegació del Govern a Catalunya
 - Estació de França
 - Parc Mòbil Ministerial

- Equipaments culturals, d'oci i convencions:
 - Far de Montjuïc
 - Castell de Montjuïc
 - Casa del Mar
 - Museu Marítim de Barcelona
 - Arts Santa Mònica
 - Basílica de Santa Maria del Mar
 - Transbordador aeri del Port (torres de Sant Sebastià, Sant Jaume i Miramar)
 - Mercat de la Barceloneta
 - Torre del Rellotge (antic far del Port)
 - Llotja de Pescadors
 - Cines Cinesa
 - Aquàrium
 - Imax
 - Centre de la Platja
 - Centre Internacional de Convencions de Barcelona
 - Museu de Ciències Naturals

- Equipaments educatius i assistencials:
 - Facultat de Nàutica UPC
 - Institut de la Nàutica de Barcelona
 - Centre Mediterrani d'Investigacions Marines i Ambientals (CMIMA)
 - Stella Maris
 - Campus Diagonal- Besòs

- Equipaments esportius:
 - Reial Club Marítim Barcelona
 - Reial Club Nàutic Barcelona
 - Fundació Navegació Oceànica Barcelona
 - Club Natació Barcelona
 - Centre Esportiu Municipal (CEM) Sant Sebastià / Club Natació Atlètic Barceloneta
 - Institut Esportiu Municipal (IEM) Espai de Mar
 - Club Patí Vela de Barcelona
 - Escola Nàutica Port Olímpic / Club de Mar Port Olímpic
 - Centre Municipal de Vela
 - Base Nàutica Municipal de la Mar Bella
 - Cable esquí
 - Federació Catalana d'Activitats Subaquàtiques / Centre Internacional de Vela de Catalunya

- Altres equipaments:
 - Llotja de Mar
 - Antiga Foneria de Canons
 - Torre del Gas
 - Equipaments ambientals del Fòrum
 - Tres Xemeneies del Besòs

Com a comentari general, es va assenyalar que els equipaments seleccionats eren “grans equipaments” amb un impacte més enllà del barri, però que precisament un aspecte a considerar al litoral és ubicar més equipaments petits de barri per fomentar la “veïnitat” del litoral i reduir els equipaments de gran impacte que col·lapsen el litoral amb més turistes. Es proposa passar dels grans equipaments o “equipaments d’Estat” als “equipaments de ciutat i ciutadania”.

En aquest reconeixement es va posar de manifest la manca i necessitat d’un nou equipament per donar resposta a la demanda de pràctica d’esports de sorra que no pot ser degudament atesa als espais de platja existents.

A continuació es va fer un pluja d’idees sobre possibles nous usos que podrien tenir alguns grans equipaments que hom percep que estan subutilitzats o que caldria emprar d’una altra manera:

- Far de Montjuïc: podria ser un excel·lent centre explicatiu de la muntanya i del front litoral, associat a una ruta panoràmica i d’interès històric per la falda de Montjuïc.
- World Trade Center: bo i mantenint les seves activitats, caldria obrir els seus espais a la ciutat (alliberament d’espais de moll per a l’ús públic, millors connexions en transport públic, moll de Barcelona més caminable). Se senyala que en l’actualitat hi ha oficines vacants i que es podria plantejar també un viver d’empreses vinculades amb l’economia blava.
- Edifici de la Duana davant del Museu Marítim: hi escauria un institut de secundària o de FP vinculat al mar.
- Comandància Naval de Barcelona: podria acollir un casal de barri en clau de maritimitat.
- Govern Militar: podria esdevenir la seu d’un viver d’empreses petites i mitjanes d’activitats relacionades amb el port.
- Seu de Correus a la Via Laietana: es van plantejar com a usos alternatius possibles, la funció educativa, activitats econòmiques no vinculades amb el turisme i un àmbit de reflexió sobre la justícia global.
- Delegació del Govern a Catalunya al Pla de Palau: tenint en compte que havia estat l’antiga duana del port del segle XVIII i per tant un lloc de pas i estada de gent d’ultramar, podria esdevenir un espai de refugi i acollida.

També es va plantejar la possibilitat que la futura biblioteca provincial estigués situada en un d’aquests equipaments emblemàtics del litoral en comptes de la localització prevista al costat de l’Estació de França.

